
Voorganger: Bert de Wit

Lezing uit het Oude Testament: Jesaja 10:33-11:5

Lezing uit het Nieuwe Testament: Marcus 9:33-37

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus – thuis en hier in de kerk,

Dit verhaal kennen wij allemaal, mag ik hopen. Over Jezus die een kind er bij haalt om zijn leerlingen duidelijk te maken hoe ze hem moeten volgen, als ze dat willen.

Dit is trouwens níet het verhaal waarin Jezus zegt dat je moet worden als een kind. Dat komt in het volgende hoofdstuk. In dit verhaal wordt het kind er bij gehaald om duidelijk te maken wie de belangrijkste is in Gods ogen. En hóe je belangrijk kunt zijn, als je dat wilt:

‘Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar’.

Een goede tekst voor op een tegeltje!

Die tekst zou in het torentje moeten hangen, of in het koninklijk paleis.

Als de PKN nou eens aan alle Kamerleden zo’n tegeltje zou sturen...

Of in elk geval aan de onderhandelaars van de coalitiepartijen.

Als ze alle WC’s op het Binnenhof nou eens volhangen met die tegeltjes – misschien dat de politici dan eindelijk eens het landsbelang gaan dienen. In plaats van zich te gedragen als een kleuterklasje – zoals één van de Kamervoorzitters van de week uitriep.

En zo heb ik de boodschap van Jezus doorgeschoven naar de WC’s op het Binnenhof. (Terwijl de 2^e Kamer is ondergebracht aan de Bezuidenhoutseweg.) Wat ik nu doe lijkt heel erg op wat de leerlingen van Jezus deden.

Zij volgen Jezus op zijn weg van Galilea naar Jeruzalem. Onderweg probeert Jezus hen duidelijk te maken hoe zijn weg zal zijn. Belangrijke informatie voor wie hem wil volgen. Want als ze hem blijven volgen, dan gaan ze dit meemaken: dat Jezus wordt uitgeleverd aan mensen die hem zullen doden; maar na drie dagen zal hij uit de dood opstaan.

Jezus windt er geen doekjes om, de boodschap is glashelder. Het is ook al de tweede keer dat hij dit vertelt aan zijn leerlingen. Maar ze begrijpen het nog steeds niet en ze durven ook geen vragen te stellen. Ze weten er eerlijk gezegd geen raad mee.

En daarom schuiven ze het probleem van zich af en beginnen ze gewoon over iets anders.

Alsof zij er geen boodschap aan hebben.

Alsof zij niet in de gaten hebben dat wat Jezus zegt speciaal voor hén bedoeld is. Voor de kring van leerlingen die hem het meest nabij zijn. Juist zij moeten zich realiseren wie zij volgen.

Volgeling van Jezus zijn wil zeggen, dat je iemand volgt die zijn ondergang tegemoet gaat.

Iemand die de dupe zal worden in een machtsspel. Die weerloos is in de politieke arena. Die niet is opgewassen tegen de gevestigde orde.

Maar die zich daar volkomen van bewust is en die er tóch voor kiest om déze weg te gaan.

Iemand die niemand anders wil zijn dan déze mens – die belangrijk is door de minste te zijn en de dienaar van allen. En die er vast van overtuigd is dat hij daarmee op de goede weg is.

De weg die misschien wel door de dood heen gaat, maar uiteindelijk tot het leven leidt. ‘Na drie dagen zal hij uit de dood opstaan’, zegt Jezus over zichzelf.

Jezus verkondigt de Paasboodschap, maar zijn leerlingen leven nog in advent. Hij gaat hun een beetje te snel. Ze kunnen hem even niet volgen. Ze blijven wel achter hem aan lopen, maar ze zijn met andere dingen bezig.

Aan het einde van de dag, op hun logeeradres, vraagt Jezus: 'Waar hadden jullie het nou over onderweg? Jullie zaten zo te kibbelen – het leek wel een kleuterklasje.'

Tja, hoe leg je dat nou uit?

Ik bedacht me net: stel dat Jezus dit aan mij zou vragen: 'Waar had je het zojuist over aan het begin van je preek? Over tegeltjes op WC's in de 2^e Kamer?'

Tja, hoe kwam ik daar nou bij?

Wat had dat te maken met de boodschap van Jezus?

'Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar?'

Waarom schoof ik dat direct van mij af? Ik schoof het tegeltje op het bordje van de politiek.

Was dat de bedoeling van Jezus? Of moet ik eerlijk toegeven dat ik hem niet kan volgen?

Wij kennen dit verhaal allemaal, neem ik aan. Maar wie van ons dóet er wat mee?

Wat móet je er mee doen? Hoe werkt dat dan: de minste willen zijn van allemaal en de dienaar van iedereen?

Moet je dan altijd maar toegeven en incasseren?

Altijd iedereen laat uitpraten en nooit iemand in de rede?

En als je wordt uitgescholden, het niet melden bij de voorzitter?

Niet klagen als je wordt geslagen? Laat staan terugslaan?

En als iemand op een verjaardagsfeestje gevaarlijke onzin zit te verkondigen – over vaccineren en complottheorieën en zo – mag je hem of haar dan niet gewoon de waarheid zeggen? Moet je dan maar blijven luisteren en begripvol glimlachen?

Wij weten er geen raad mee! Hoe kun je nou de minste willen zijn? Dat zit niet in ons systeem. Elke keer als we in een gesprek, of zelfs in onze gedachten, proberen gelijk te krijgen tegenover een ander – zijn we bezig onszelf belangrijker te maken dan die ander.

Gelijk willen hebben, het beter menen te weten, aan de goede kant denken te staan – dat zijn allemaal pogingen om ons te verheffen boven een ander.

Wij noemen dat tegenwoordig 'polariseren'. En we vinden allemaal dat ánderen daarmee bezig zijn. 'Met alle respect', zeggen we dan, want dan voelen we ons nóg beter.

Als we Jezus willen volgen zullen we eerst moeten toegeven, dat we hem níet kunnen volgen. De weg die hij gaat is voor een normaal mens onnavolgbaar. Als wij dat inzien, dan kunnen we misschien ook even zwijgen.

Die tegenstem in ons – die altijd in de verdediging schiet als we iets horen wat we niet kunnen volgen – die kan dan eindelijk even stil worden. Want, inderdaad, wij kunnen hem niet volgen. Maar wat zei hij nou precies? Wat wilde hij ons zeggen? Welke weg wijst hij ons?

Als we eindelijk stil zijn, dan kan Jezus er eens goed voor gaan zitten. Want een Joodse leraar gaf zittend onderwijs. Hij roept alle twaalf leerlingen bij zich. En hij haalt ook dat kind er bij. Hij geeft aanschouwelijk onderwijs, om duidelijk te maken wat hij wil zeggen.

'De minste willen zijn, ieders dienaar zijn..'

Hij zet dat kind in het midden en slaat zijn arm eromheen. Daar wordt een woord gebruikt dat verder in het Nieuwe Testament niet voorkomt. Het betekent 'in de armen sluiten'. Je zou het ook kunnen vertalen met 'knuffelen'.

Dan moet het wel een klein kind zijn geweest, want een iets ouder kind laat zich niet zomaar opnemen en knuffelen. Op een goed moment wil een kind groot zijn en zelfstandig. Dan wil die over zichzelf kunnen beschikken. Dan vindt het zichzelf belangrijk, net als de grote mensen. Dan voegt het zich in de orde van deze wereld waarin belangrijk zijn belangrijk is.

Maar een klein kind vindt zichzelf nog niet belangrijk. Een klein kind is nog niet zo bewust van zichzelf. Dat 'zelf', het ego, is nog niet ontwikkeld. Daardoor kan het zichzelf nog helemaal geven en zich laten knuffelen door een vreemde mijnheer.

Voor alle duidelijkheid: Jezus vindt het niet goed dat kinderen door vreemde meneren worden geknuffeld. Hij zegt ook niet dat wij ons zomaar door iedereen moeten laten knuffelen.

Hij zegt: 'Wie in mijn naam één zo'n kind opneemt, neemt mij op; en wie mij opneemt, neemt niet mij op, maar Hem die mij gezonden heeft'.

Misschien is dat een mooie tekst – niet om op een tegeltje te schrijven – maar om mee te nemen in onze gedachten en vooral in ons hart.

'Wie in mijn naam één zo'n kind opneemt, neemt mij op...'

Jezus vraagt er bijna om dat wij h m opnemen en knuffelen!
En als wij dat doen, dan knuffelen wij niet h m, zegt hij, maar God!
Dit valt niet goed uit te leggen. Want dit is iets wat je gebeurt.
Wie een weerloos kind omarmt wordt zelf even weerloos.
Die verzet zich niet langer maar geeft zich over aan dit kind.
Zo is het ook wanneer wij Jezus ontvangen – wanneer wij G d ontvangen.
Dan smelt ons ego als sneeuw voor de zon. Dan kunnen wij ons ‘zelf’ loslaten.
Wanneer wij Gods liefde ontvangen, dan kunnen wij zorgeloos spelen als kleine kinderen.
Als wij de Dienaar van de Heer – waarvan Jesaja sprak – ontvangen, dan heet de Heer ons
welkom in zijn koninkrijk.
Amen.